

Poate că nu întâmplător, etapa finală a concursului formațiilor studentești de teatru și montaje literare (Iași, 3—5 aprilie 1981) s-a deschis cu un spectacol intitulat **Meșterul Manole**. Concursul s-a desfășurat sub semnul creativității, al nevoii de a exprima mesajul tinereții angajate și responsabile, prin mijloace teatrale originale, în stare să realizeze o comunicare directă cu spectatorul, în special

Inteligența sentimentelor

cu spectatorul-student. Cei din sală și cei de pe scenă (iar, adesea, scena nu era decît un spațiu al sălii) posedă aproximativ același bagaj de cunoștințe, sînt confrunțați cu, și implicați în, aceleași realități.

Premisa comunicării, condiție a oricărui act teatral, creează, în cazul teatrului studentesc, exigențe suplimentare. În mai mare măsură decît alte echipe de teatru amator, formațiile studentești refuză copia artei profesioniste. Mai întotdeauna rod al muncii de echipă, teatrul studentesc cultivă mișcarea, expresia corporală, sonoritatea cuvîntului, muzica, adică semnul teatral, aspirînd spre o sinteză artistică aptă să exprime dialectica ideilor. Aspirația care presupune, bineînțeles, existența unei idei; loc comun pe care sîntem obligați să-l repetăm, deoarece multe dintre montajele prezentate la Iași au fost alcătuite parcă din alăturarea înîmplătoare a unor versuri — destul de plate și de convenționale — rostite, în semiobscuritate, de niște făpturi în cămeșoae de culori incerte, care se întorc cu spatele la spectatori, cînd au ceva important de spus, și se întrerup brusc, pentru a da ocol spațiului de joc. Uneori se adaugă stroboscop, alții diapozitive. Fie-rește, nu toate formațiile aleg calea minime rezistențe; așa cita în acest sens montajele **După melci** de Ion Barbu și

Semne de Marin Sorocscu — ambele prezentate de centrul universitar Iași; dar puterea de a recrea scenic universul poeziei n-a fost egală pe tot parcursul reprezentațiilor. Juriul a ales, din ceea ce i s-a propus, astfel încît, în această secțiune a concursului, premiile au consemnat realizări, împliniri parțiale, nu au marcat direcții (Premiul I : **Acum amintindu-vă** — Iași; Premiul II : **Pietrele care ard** — Petroșani; Premiul III : **Statui de pămînt** — Ploiești și **În preajmă mi-s cimpil înmiresmate** — Timișoara, montaj în limba germană). Au fost apreciate măsura, bunul-gust, adecvarea mijloacelor la obiect.

La secțiunea de teatru, formele au fost foarte variate, demonstrînd ferocitatea căutărilor, atît în direcția repertoriului, cît și a mijloacelor de expresie. Dedicată celei de a 60-a aniversări a P.C.R., spectacolele premiate, oferite de centrul universitar București (Teatrul „Podul” și formația „CIB” a Academiei de Studii Economice), au impresionat prin adevărul trăirii și prin simplitatea soluțiilor. Formații cu tradiție, cu o continuitate a îndrumării, echipele respective au personalitate. Tensiunea emoțională se obține cu participarea spectatorilor, cuvintele sînt folosite cu zgîrcenie, dar cu efect, și interpreții își demonstrează calitățile individuale în contextul performanței colective.

Garoaiele sînt roșii și din pricina mea — scenariu de Vasile Nedelcu, student la Facultatea de geologie, membru al formației „Podul” — și **Monolog cu fața la perete** de Paul Georgescu — titlu consacrat de scena profesionistă, însă prezentat de studenți în alt decupaj — au dovedit cît de largă este aria repertoriului la care pot apela studenții; absența unor lucrări cu adresă specifică poate fi cu succes suplinită prin seriozitatea prospecției în spațiul literaturii contemporane, prin solicitarea efectivă a creatorilor studenți. Cu condiția, firește, de a instaura o selecție exigentă: pentru că un spectacol cum a fost cel al formației „STOP” (I. M. F. — Cluj-Napoca), și **Intunericul are mască**, scris de studentul Radu Tănăsescu, nu depășește bunele intenții. Gîndit ca o dezbatere, spectacolul nu discută, nu prezintă și nu reprezintă argumente, ci expune o povestioară; în acest caz, implicarea spectatorilor are efecte rizibile, replicile spontane, din sală, fiind mai inteligente decît cele îndelung repetate pentru a mima spontaneitatea.

Festivalul de la Iași a mai dovedit cît de fructuoasă poate deveni încercarea de a valorifica repertoriul clasic național. Spectacolul formației de teatru a Facultății de filologie din Timișoara, cu **Sinziana și Pepelea** de Vasile Alecsandri, a

obținut Premiul I pentru modalitatea proaspătă, tinerească în care a tratat textul, apropiindu-l — prin mijloace care țin de cultura interpretării — de mentalitatea spectatorului de azi. Spectacolul filologilor timișoreni a fermecat, iar farmecul a rezistat și analizei ulterioare. Mai sofisticat, mai apăsător, mai demonstrativ, spectacolul **Școala ludică**, prezentat de Facultatea de electrotehnică din Iași (Premiul III), a mizat prea mult pe umorul unui singur interpret, neglijând ritmul, construcția momentelor scenice. Predilecția pentru parodie s-a manifestat și în spectacolul formației Institutului pedagogic din Galați, care a prezentat o inteligentă versiune a textului lui I. L. Caragiale **Dă dămuit, mai dă dămuit**, spectacol în care gagul vizual intra într-o interesantă relație cu cuvântul, pe care uneori îl susținea, alteori îl contrazicea, descoperindu-i adesea nu doar sensul, ci sensurile.

O interesantă experiență a produs, pe scena Festivalului, formația Politehnicii bucureștene, cu spectacolul **Ritualuri** — un colaj care a încercat și a izbutit să dezvăluie resursele scenice ale folclorului. Munca depusă de viitorii ingineri pentru alcătuirea acestui text de spectacol, și apoi pentru valorificarea lui în sens teatral, vitalitatea și dăruirea lor scenică au binemeritat Premiul I la secțiunea teatru-

colaj. Interesante elemente ale unor viitoare succese au arătat și formațiile din Tirgu Mures, Brașov, Suceava.

Alături de împliniri certe și de eșecuri mai mult sau mai puțin explicabile, cele trei zile de teatru de la Iași au cuprins și evoluția unor formații cu opțiuni repertoriale întâmplătoare, „beneficiind” de o îndrumare confuză sub raport cultural și artistic, formații „care și-au făcut datoria” — au repetat, au trecut de vizionări, au participat la finală, și, ca atare, vor figura în diverse rapoarte și dări de seamă. În cazul acestora, experimentul formal, care mina altădată eforturile de comunicare ale multor formații studențești, a fost înlocuit de formalismul banalității și al schemei. Pentru studenții de astăzi, intelectualii de mine, teatrul, nefiind o profesie, nu poate fi în nici un caz o datorie sau o obligație; el este și trebuie să fie un dar, o bucurie, un mod de a comunica inteligent sentimentele. Această calitate de a exista cultural, această aptitudine de a exprima, prin mijloacele artei, sentimentele și opțiunile politice ale unei generații, trebuie să caracterizeze teatrul studențesc, în toate zilele și serile sale, nu doar formațiile care, o dată la doi ani, luptă pentru un loc în palmares.

Magdalena BOIANGIU

telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“

La rindul ei, revista „Luceafărul” din 11 aprilie 1981 publică, pe un spațiu generos, dezbaterea „Audi-ența și spiritul dramaturgiei originale de azi” (cu subtitlul „Un gen vitregit de critica literară”), dezbateri la care participă Leopoldina Bălănuță, Cătălina Buzoianu, Mircea Diaconu, Adrian Dohotaru, Paul Everac, Vittorio Holtier, Horia Lovinescu, Dan Micu, Iosif Naghiu, D. R. Popescu, Dumitru Solomon, Leonida Teodorescu, Alexa Visarion. ● Curios lucru, nu a participat nici un critic, literar sau dramatic! Ciudată amnezie la un tânăr critic, am numit pe Ludmila Patlanjoglu, realizatoarea acestei dezbateri. ● In această dez-

bateri, care, neîndoișor, abordează probleme deosebit de interesante, am întâlnit și un punct de vedere care ne-a lăsat, pur și simplu, cu gura căscată. Cităm, pe larg: „De ce piesele străine, de cel mai autentic bulevard (tematic sau netematic) și spectacolele făcute după ele se bucură de un adevărat delir al majorității cronicarilor noștri dramatici și de o uluitoare audiență la teatrele noastre de toate gradele, iar piesele noastre de azi, de un cert succes de public, sînt ținute la periferia atenției teatrelor? Nu este cumva vorba de un analfabetism cultural? Se pare că acesta este singurul și penibilul răspuns la întrebarea în cauză”.

(Sublinierile ne aparțin!) Cum lucrurile stau, în mod evident pentru toți, cu totul altfel, atît în ceea ce îi privește pe majoritatea cronicarilor, cit și în ceea ce privește majoritatea teatrelor, nu răspunsul (dat de Leonida Teodorescu!), ci însăși „întrebarea în cauză” (care aparține tot lui Leonida Teodorescu) apare stranie! ● In cadrul schimburilor reciproce dintre publicațiile „Teatru” și „Dialog” — R. P. Polonă, ne-a vizitat criticul de teatru Malgorzata Semil, redactor al revistei poloneze. „Malgorzata” înseamnă în limba poloneză „Margareta”. De unde se vede că are și critica teatrală a fărăi prietene Margareta ei.